

DANSKE
GYMNASIER

Ny Vestergade 13, st.
1471 København K

Danskegymnasier.dk
mail@danskegymnasier.dk

*Udgivet i Berlingske
Den 26. august 2015*

KRONIKKEN: Unge skal ikke tvinges til at blive håndværkere

Skrevet af Anne-Birgitte Rasmussen, Formand for Danske Gymnasier.

Hoved og hænder

Den nye undervisningsminister ønsker flere unge ind på de erhvervsfaglige uddannelser, og det skal bl. a. ske via adgangskrav til de gymnasiale uddannelser. Men hvis det gennemføres, er der en reel risiko for, at det vil medføre et generelt lavere uddannelsesniveau i Danmark.

Danmarks nye undervisningsminister har sagt, at der skal flere unge ind på de erhvervsfaglige uddannelser, så vi kan få flere faglærte. Det er vi i Danske Gymnasier helt enige i. Det vil være godt for de unge, der har lyst og mod på en erhvervsfaglig uddannelse, og det vil være godt for samfundet og de virksomheder, som får brug for dygtige håndværkere i fremtiden. Hvordan får vi så dette? Forhåbentlig ikke ved at tvinge unge mennesker over i de erhvervsfaglige uddannelser.

Ministeren foreslår den nuværende vurdering af de unges faglige, personlige og sociale kompetencer afløst af et adgangskrav til de gymnasiale uddannelser. Men hvis det gennemføres, er der en reel risiko for, at det vil medføre et generelt lavere uddannelsesniveau i Danmark. Det kan dermed betyde, at færre unge mennesker får en erhvervskompetence og på sigt vil det medføre en lavere beskæftigelse i landet.

Det er en risikabel øvelse at tvinge et bestemt uddannelsesvalg ned over hovedet på de unge.

Effekten af at tvinge elever fra det almene gymnasium over til erhvervsuddannelserne kan blive, at vi på sigt får et generelt lavere uddannelsesniveau i Danmark. Vi vil selvfølgelig få flere til at starte på en erhvervsfaglig uddannelse - det er klart. Men på grund af den relativt store forskel i gennemførselsprocenterne på ungdomsuddannelserne, vil vi også se en større andel af hver ungdomsårgang stå tilbage helt uden uddannelse. Det samlede uddannelsesniveau kan dermed komme til at falde og være længere fra målsætningerne om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal

gennemføre mindst en ungdomsuddannelse, at 60 procent skal gennemføre en videregående uddannelse, og at 25 procent skal gennemføre en lang videregående uddannelse.

Et generelt lavere uddannelsesniveau bliver dyrt for fremtidens Danmark. Flere unge helt uden ungdomsuddannelse vil påvirke beskæftigelsen negativt og mindske produktiviteten.

Det er vanskeligt at forudsige behovene på fremtidens arbejdsmarked, men med dårligere uddannet arbejdskraft er risikoen, for at tiltaget medfører lavere beskæftigelse, alvorligt høj.

Vi ved, at tiltaget vil sigte mod at ramme de elever, der har de største udfordringer på det almene gymnasium. Men vi ved reelt ikke, om den gruppe af elever på magisk vis vil klare sig bedre, blot fordi de rykkes over på en anden uddannelse.

Det øger alt andet lige motivationen for at gennemføre en uddannelse, når man tror på, at det er en god vej for en, og at man aktivt har valgt den. Vi oplever, at elever med et fagligt svagt udgangspunkt fra grundskolen bliver løftet betydeligt igennem deres studietid på det almene gymnasium og i sidste ende også ender med en hue i hånden. En hue, som langt over størstedelen bruger til at videreuddanne sig.

På trods af at det almene gymnasium i sig selv ikke er erhvervskompetencegivende, risikerer vi paradoksalt nok, at øvelsen vil resultere i, at færre opnår erhvervskompetencer. Andelen af studenter fra de almene gymnasier, der ikke sidenhen opnår erhvervskompetencer, har været markant faldende over en lang årrække. De seneste tal viser, at kun ca. otte procent af en studenterårgang ikke sidenhen opnår en erhvervskompetence.

Kombineret med det relativt lave frafald, vi har på de almengymnasiale uddannelser, betyder det, at sandsynligheden for at opnå erhvervskompetencer er større for en ung, der starter i det almene gymnasium end for en, der påbegynder en erhvervsuddannelse.

Fremfor at have travlt med at tvinge elever fra det almene gymnasium over på de erhvervsfaglige uddannelser bør man måske i stedet koncentrere sig om at finde gode initiativer til at fastholde og støtte de unge, som har valgt den erhvervsfaglige vej på grund af interesse, motivation og af egen fri vilje. Endnu vigtigere er det at gøre det så attraktivt at vælge den erhvervsfaglige vej, at det kan blive et aktivt tilvalg også for elever, som ellers klarer sig godt i folkeskolen.

Vi må huske på, at interesse og evner inden for det erhvervsfaglige område ikke hænger naturligt sammen med lave grundskolekarakterer.

Og endelig skal vi sikre bedre veje for de unge, der undervejs i deres boglige ungdomsuddannelse ønsker at skifte til en erhvervsuddannelse. Arbejdernes Erhvervsråd har i en flittigt refereret undersøgelse regnet sig frem til, at der vil mangle ca. 30.000 faglærte i 2020. Samme undersøgelse viser, at vi kommer til at mangle over 100.000 personer med en videregående uddannelse i baghånden. Det er netop den type af uddannelser, som det almene gymnasium typisk leder hen til.

Problemet med manglen på veluddannet arbejdskraft løses ikke ved at flytte elever rundt mellem ungdomsuddannelserne, men ved at få fat på den gruppe af unge, der i dag ikke bruger deres ungdomsuddannelse til noget, eller endnu værre slet ikke gennemfører en ungdomsuddannelse. Her er såvel gymnasierne som de erhvervsfaglige uddannelser en del af løsningen.

Målet om at få flere til at starte på erhvervsuddannelserne direkte efter grundskolen samtidig med at reducere frafaldet på erhvervsskolerne vil - såfremt de opnås - have så stor positiv effekt på antallet af færdiguddannede faglærte, at den hyppigt omtalte mangel på faglært arbejdskraft i 2020 hurtigt er udlignet. Hvis man oven i købet vil tvinge unge væk fra gymnasierne over til de erhvervsfaglige uddannelser, risikerer vi at stå med et overskud af faglærte arbejdere og et endnu større underskud af akademikere som eksempelvis ingeniører.

Vi minder om, at det almene gymnasium bidrager til et højt uddannelsesniveau på landsplan. Hvis vi i Danmark fortsat ønsker at levere den bedst uddannede generation nogensinde, skal vi da understøtte unge i de uddannelser, der viser veje til videre uddannelse. Dette fremfor at forsøge at flytte elever over på uddannelser, som de ikke har motivationen eller interessen i at gennemføre.

Særligt HF er en af de ungdomsuddannelser, der løfter flest uddannelsesfremmede elever fra deres udgangspunkt i grundskolen. Uanset hvilket fagligt udgangspunkt eleverne i HF kommer med, oplever vi, at de løftes igennem uddannelsesforløbet.

Undersøgelser viser, at det ofte er de unge, der kommer fra uddannelsesfremmede hjem, som vælger en HF-uddannelse. Og lige så vel som det ikke kun skal være unge med klaver i hjemmet, der går på det almene gymnasium, er det ikke en selvfølge, at de unge, der kommer fra hjem, hvor håndværket er i orden, skal tage en erhvervsfaglig uddannelse. Social arv skal ikke bestemme uddannelsesvalget, og vi ønsker at se en mangfoldighed repræsenteret både i det almene gymnasium og på erhvervsuddannelserne.

De almene gymnasier er en succes, og det skal vi være stolte af. Eleverne trives og udvikles og videreuddanner sig. De almene gymnasier leverer

fagligt dygtige elever til de videregående uddannelser, hvad enten det er til ingeniøruddannelsen, læreruddannelsen eller laborantuddannelsen. Unge i Danmark skal også fremadrettet finde og vælge deres vej til erhverv og uddannelse og ikke tvinges af et system.

Social arv skal ikke bestemme uddannelsesvalget, og vi ønsker at se en mangfoldighed repræsenteret både i det almene gymnasium og på erhvervsuddannelserne.